

Ралица Петрова не се страхува да се страхува. Затова е и толкова смела, светла, интуитивна до безобразие. Режисьор-изследовател. Работи с образи, но е ювелирно внимателна към езика. Всъщност е внимателна към всичко, разбираш, ако прекараш дори малко време с нея

Интервю: **ВЛАДИМИРА НИКОЛОВА**

Затова и се надявам сега да се потвърди правилото всяко чудо за три дни. *(Стег се.)*

Успехът прави ли хората по-самотни, или напротив?

Аз винаги съм се чувствала самотна, обаче съм свикнала с това. От малка нося усамотението в себе си, нямам нужда да принадлежа към група. Може би защото съм единствено дете в семейството. В крайна сметка всеки човек е самотен, раждаш се гол и сам, умираш гол и сам. Важно е поне веднъж да срещнеш точния човек, с когото да споделиш смисъл, но единствено сам може да си дадеш този смисъл.

Каква е дефиницията на успеха за теб самата?

Да изразиш това, което искаш да кажеш, прецизно, искрено. Да казваш истината. Но не говоря за някакво обективно понятие, а за поетичната истина – единствено тя е релевантна за мен, защото се опяна на личното преживяно. С него не можеш да спориш, няма как да спориш с житейския опит. За мен успехът е процес. Моят аватар винаги е бил къртица. Аз съм миньор в работата си – гълбая навътре и надолу, пускам сонда в нещо дълбоко и оттам се започва едно копане, тунели и гупчици, изследвам, проучвам, наблюдавам. Накрая може би само 10 процента влиза в крайния филм. Много сцени паднаха в „Безбог“, още

РАЛИЦА ПЕТРОВА: Изкуството е филтър на

Нагласата ѝ към света е източна, прекарала е по-голямата част от живота си на Запад, а сега се завръща към България, за да направи „Безбог“, който за отрицателно време взе четири важни кинонагради – в Локарно, Сараево, Грузия, както и „Златна роза“ във Варна. Разговорът с нея е разгъване навътре. Първото впечатление включва и това, че Ралица е висока. Толкова висока, че за да надникнеш в гушата ѝ, трябва да се повдигнеш на пръсти.

Как се чувстваш напоследък, Ралица? С каква мисъл се събуди днес?

Събуих се радостна, защото вчера взехме награда в Грузия за най-добра режисура, а Грузия е страна с много дълбока традиция в киното. Напоследък, разбира се, много ме радва успехът на „Безбог“, не го очаквах. Като режисьор съм отговорна да направя своя филм, да кажа нещо искрено, откровено, а това какво се случва след това е извън моя контрол. Не правя компромиси и затова никога не подхождам с очакването работата ми непременно да бъде забелязана.

След успеха на „Безбог“ на фестивалите в Локарно и Сараево върху теб се насочиха доста прожектори на внимание. Чувстваш ли се комфортно, когато си в центъра на вниманието?

Не, въобще. Аз съм наблюдател по природа, необходима ми е анонимност. Но трябва да се говори за важните неща. За ценности. И заради това бих участвала в публичното пространство, в публичен диалог. А слабата, популярността е нещо кухо, ефект от друго нещо. Не ме съблазнява.

повече бяха написани и не бяха заснети. Нормален процес, който понякога ми се иска да беше по-кратък, но няма начин, трябва да се извърви. Като качване на връх е, за който няма пряк път, няма лифт.

А тежи ли раницата? И какво носиш в нея?

В началото много тежи, защото е пълна със съмнения. Но в крайна сметка колкото повече вървиш, махаш ненужното. С годините ме влече все повече към семплите неща, ускам да приемам живота възможно най-икономично. Уморяваме се от ненужното, то ни разсейва и натоварва. Целта трябва да е с ясен фокус, който пада върху едно-единствено нещо, едно-единствено послание.

Кое е това послание в „Безбог“? Какво е това, което искаш да кажеш на висок глас с филма?

То е, че когато правиш компромис със съкровено то си аз, умираш. Главната героиня Гана е принудена да живее срещу съвестта си, за да оцелее в ежедневието. Потиска вътрешния си глас с всякакви средства, включително взема морфин. Ако не сме свързани с вътрешния си глас, ако живеем срещу себе си, това става токсично, убива ни, превръща ни в живи мъртъвци.

Действието се развива във Враца. Защо точно този български провинциален град?

Заради природата. Аз съм дълбоко свързана с планината. Освен това за мен е важна борбата между герой и среда, антагонистът на всичките ми истории се оказва тъкмо средата. За мен беше важно пейзажите и природата да бъдат изражение на душевното състояние на героите. Пейзажът около Враца е потиснат, суров. Има много насиле в него, но и много наивност, чистота, непорочност. А

РЕАЛНОСТТА

това го има и в героите.

Така разказвам, с много атмосфера. Карам го като художник – кинематографията и атмосферата са ми особено важни. Актьорската игра също, но най-често разказвам историята с атмосфера.

Като човек, живял на различни места, какво е усещането от малкия град за теб? Какви емоции събужда?

Никога не съм живяла прекалено дълго в малък град. Дори София ми е тясна. Обичам анонимността на големите градове, защото по природа съм наблюдател.

Колко време прекара в града преди и по време на снимките? Как ти се отрази този период?

Самите снимки бяха около 30 дни, които минаха като сън. Много работа, много стрес. В самото правене на филма нямаше радост, процесът беше труден. Но това се вля органично във филма, в настроението му и му помогна. А преди снимките живях почти 3 години във Враца. Аз съм документалист – правя проучване, срещам се с много хора, разговарям. Вече споменах, че съм като къртица, дълбая. Затова и правя нещата по-бавно. Черпя от опита, от наблюдението и преживяването, за да правя кино. Силна съм в това да направя трета връзка от две неща, между които няма нищо общо.

Много ми е мил градът. Отначало не познавах никого, а сега познавам целия. Харесвам хората му – има един особен стоицизъм в северозапада. Няма патос. Всичко се гържи прибрано отвътре, но хората са много силни. Това ми харесва. Освен това всеки ден градът осъмва с абсолютно различен пейзаж – сменят се мъгла, дъжд, слънце и това е

зареждащо. Трудно е да ти омръзне.

Кой е личният ти момент в „Безбог“? Къде филмът се опира в теб самата, в твоя личен житейски проект?

Вярвам, че творчеството винаги трябва да е лично. Трябва да говориш за нещо, което познаваш. Аз израснах в госта агресивна социална среда, сред хора, които бяха мачкани. Мисля, че като общество продължаваме да нямаме изградена култура на любезност, на уважение. Говорим с груби гумци, епитети, обиди. Не от физическото насилие, а именно от обидата и принижаването на човешки стойности боли най-много. В комуникацията на ниво маса откривам много обиди, унижение, мачкане в средата наоколо ни. В сърцето на „Безбог“ се говори за гаврата с човека, душевната гавра, а аз познавам тази емоция много добре. Трябваше да вляза в битка със себе си и средата, от която произлизам. Напуснах България 90-те и това беше моето спасение. Идвайки с едно такова тежко наследство, единственият ти шанс за спасение е да си любопитен, любознателен.

В какво виждаш основната причина за „разчовчането“?

В страха! Няма как да имаш доверие в някого, ако нямаш доверие в себе си.

След повече от 15 години извън България, какво все пак, мислиш, е основното предимство на живеенето „от тази страна на бариерата“?

Аз съм номад по душа, никога не съм принадлежала на една държава. В България се чувствам не непременно по-щастлива, но по-дълбока. На Запад се чувствам по-свободна. Много ми се иска да съумея да развия това в себе си – способността да съм свободна и дълбока едновременно.

Носталгична ли си?

Винаги! До крайност. Носталгията ме определя абсолютно. Един постоянно включен мотор на вътрешна пъга и меланхолия работи в мен. Една недостатъчност, постоянен копнеж. Но този копнеж, този непрестанен вътрешен глад е двигател на енергия, той задвижва, пречи ти да спреш на едно място. Освен това меланхолията позволява достатъчно добра дистанция от материалните и ежедневни неща.

Уди Алън беше казал, че животът е пълен с добри моменти, но като цяло е една трагедия. Постигнато ли е щастието според теб?

Щастието е като надеждата... Абстрактно. Отделни моменти на радост, които отлитат. Искат ти се да ги хванеш за гушата. Така е и с любовта. Има някакво хищничество в нея, искаме да запазим, да усвоим. Щастието е в това да го постигнеш и да го пуснеш да си ходи.

Правиш ли дългосрочни планове? Да те питам ли как се виждаш след 10 години?

Бих искала все пак да съм направила още три филма! ☑

**„ОБИЧАМ АНОНИМНОСТТА
НА ГОЛЕМИТЕ ГРАДОВЕ, ЗАЩОТО
ПО ПРИРОДА СЪМ НАБЛЮДАТЕЛ“**